

x	Bygningsnummer: SE06	Bygningsnavn: Historisk museum
Navn på behov: Ombygging og oppussing for nye utstillinger og kafedrift i Historisk museum, 1. etg; etablering av arealer utstillingsutvikling ("rødt loft").		Kategori (Utredning, vedlikehold eller prosjekt): Utredning, vedlikehold og prosjekt.
Fakultet/enhet: Kulturhistorisk Museum	Ønsket ferdigstilt: Oktober 2015	Enhetens prioritering: 1
Estimert kostnad: 7 000 000	Løpetid: 12 måneder	EAs prioritering:
Enhetens beskrivelse av behovet (hva enheten ønsker og hvorfor): <p>I samsvar med KHMs overordnede strategier er det en høyt prioritert oppgave for museet å komme i gang med en strengt nødvendig fornying av basisutstillingene i Historisk museums 1. etg. Utstillingene i 1. etg. rommer i dag nordisk oldtid fra steinalder til jernalder, vikingtid og middelalder. I første omgang er det planlagt å ta ned utstillingen fra steinalder å erstatte denne med en ny tematisk utstilling om «kollaps» i samfunnsformasjoner. I tillegg er det ønskelig å få etablert et kafe-/restauranttilbud til museets publikum samt få frigjort lokaler hvor nye utstillingskonsepter kan utprøves og utvikles i dialog mellom publikum og museets fagpersonale, «Det røde loft». De tre elementene henger i stor grad sammen, og det vil derfor være hensiktsmessig å behandle dem innen rammen av et stort fellesprosjekt, med delprosjekter. Prosjektet vil dels innbefatte rehabiliterings-/ oppussingsoppgaver og dels ombygginger og installasjoner. Deler av lokalene er dels svært nedslitte med fuktskader, malingsavflakking o.l , og er i mange henseender helt på kanten av hva UiO som institusjon burde finne akseptabelt å fremvise for publikum i et arkitektonisk unikt og fredningsvarslet bygg sentralt i Oslos byrom. Fotodokumentasjon følger vedlagt.</p> <p>Planene for fornying av basisutstillingene i HMs 1. etasje, kafe og «det røde loft» må sees i sammenheng med UiOs og KHMs overordnede strategi for lokalisering av museets virksomhet, den såkalte 3-lokasjonsmodellen. I tillegg til det nye vikingtidsmuseet på Bygdøy og magasinlokalene på Økern, innbefatter denne en omfattende reovering av, inkl. tilbakeføring til det opprinnelige jugendstiluttrykket, av Historisk museum samt bygging av et moderne utstillingsbygg under bakken på Tullinløkka ("White box"). I tillegg kommer behovet for nye lokaler til administrasjon, fellesfunksjoner og fagkontorer. På oppdrag fra Kunnskapsdepartementet arbeider KHM og UiOs eiendomsavdeling i disse dager med utarbeiding av et rom- og funksjonsprogram for KHMs virksomhet på Tullinløkka. Dette vil danne grunnlag for videre oppfølginger i forhold til Kunnskapsdepartementet, Kulturdepartementet og Statsbygg, som på oppdrag fra Moderniseringsdepartementet arbeider med en ny reguleringsplan for Tullinløkkaområdet. Tre-lokasjonsmodellen samt utbyggingsplanene for Tullinløkka vil også være viktige elementer i UiOs nye «masterplan», hvor arbeidet nå er inne i sin slutfase.</p> <p>Ønsket om oppstart av fornyingsarbeidet for HMs 1. etg. må også sees i sammenheng med de siste 2-3</p>		

årenes prosess for utvikling av en ny museumsstrategi, herunder ikke minst museets nye formidlings- og utstillingsfilosofi. Denne er fundert er både fundert i museets såkalte «Funksjonsanalyse» (vedtatt juni 2013), i museets nye visjonsdokument og i utstillingsfilosofien «Et Hus for vilde tanker». Det har vært en grunnleggende viktig premisse for KHM's ledelse at arbeidet med virkeliggjøring av den nye utstillingsvisjonen IKKE KAN VENTE til prosessen med renovering og nybygg på Tullinløkka er avsluttet. Med den tidshorison som dette prosjektet vil måtte legge til grunn, ville en utsetting av arbeidet med fornying av utstillingene innebære en mangeårig faglig stillstand som et museum av vår type ikke kan tillate seg. Det er følgelig museets mål å kunne komme i gang med en gradvis fornying og oppgradering av basisutstillingene allerede fra 2015-16, og da etter en plan hvor museets 1. etg. fornyes del for del. Første fase i dette fornyelsesarbeidet vil være utskiftingen av eksisterende steinalderutstilling med nevnte «Kollaps»-utstilling, etablering av kafeløsning vegg i vegg med denne og tilretteleggingen for «Det røde loft» i museets tidligere «Afrika-sal» i 3. etg. Siden vil fornyingsarbeidet for de øvrige delene av HMs 1. etg. følge steg for steg. I tillegg til forbedringen av tilbudet til publikum på kort og mellomlang sikt, vil en av hovedhensiktene med fornyingsarbeidet være å utvikle og utprøve utstillingskonsepter som kan tas med over i det store prosjektet for oppbygging av nye basisutstillinger som vil måtte komme etter at den fullstendige renoveringen av bygget er gjennomført. Grunnlaget for arbeidet med fornying av utstillingene i 1. etg. er plandokumentet «Fornyning i vår tid».

Det er anslått en samlet budsjetttramme på totalt 7 mill. kr. for de tre delene av prosjektet som foreliggende søknad innbefatter. Av dette vil det være dekning for totalt 5 mill. kr. som allerede ligger inne i avsetninger som EA har gjort for KHM-prosjekter i 2015 (jfr. tilsendt prosjektoversikt samt vedlegg til UiO-styrets budsjettvedtak i juni tidligere i år). De to avsetninger gjelder kafe-/restaurantprosjektet (3 mill. kr.) og asbestsanering Afrikasalen, 3. etg. HM (2 mill. kr.), som KHM ønsker blir disponert etter en alternativ modell for istandsetting av aktuelle sal (se nedenfor). De tre delene av prosjektet kan spesifiseres slik:

I. Kafe-/restaurant: Det foreligger en ideskisse for kafeen/restauranten, inkl. overordnede prinsipper for møblering og funksjonelle løsninger. Skissen er utarbeidet av en interiørarkitekt på bestilling fra KHM. Hovedgrep i løsningen er å samlokalisere kafeen med nåværende butikkvirksomhet/billettsalg i 1. etg, men med en liten utvidelse mot sydvest for bygging av fasiliteter for kjøkken og ekspedering (rommer i dag et mindre lokale for skiftende utstillinger samt kontorer som er adskilt med lettvegger). Kafeen leder direkte over i eksisterende steinalderutstilling, hvor den nye Kollapsutstillingen planlegges bygget, og vil altså - når arbeidene er ferdig - slik kunne fremstå som et samlet hele i første fase av fornyingsarbeidet for HMs 1. etg. Dette er en av grunnene til at de to delene bør gjennomføres innen rammen av et og samme prosjekt. Parallelt med planleggingen av kafeprojektet vil KHM vil for sin del måtte gjennomføre nøyaktigere analyser av driftsformer og økonomi, herunder samordning mot museets personalkantine. Budsjettbehov - anslag: 4 mill. kr., inkl. kjøkkenløsning.

II. Oppussing av steinaldersal: Prosjektet innbefatter fjerning av utstillingsmontere, vindusplater og kunstig oppbygde gulv, fuktbehandling av vegger, rehabilitering av vinduer, oppussing/maling av vegger og evt. utskifting/komplettering av utstillingslys i tak.

Budsjettbehov - anslag: 2,5 mill. kr.

III. Tilrettelegging for rødt rom, Afrikasalen, 3. etg.: Det er i EAs budsjett for 2015 foreløpig avsatt 2 mill. kr. til sanering av asbest i vindusplatene i Afrikasalen. KHM ønsker i tråd med ovennevnte å omdisponere

disse til de to prosjektene i 1. etg., og å benytte en mindre del av beløpet (0,5 mill. kr.) til en enklere istandsetting av (den nå tømte) Afrikasalen til et såkalt "rødt loft", et laboratorium for utprøving av nye utstillingskonsepter i dialog med publikum. Forslaget om omdisponering av midlene bygger på det faglig funderte, og av EA bekreftede, faktum at asbestforekomster ikke utgjør noen helsefare så lenge de holdes i ro der de er. KHMs løsning for det røde loft er da at eksisterende asbestholdige vindusplater beholdes der de er frem til totalrehabiliteringen av HM skal gjennomføres, at eksisterende montere fjernes og at alle vegger, inkl. vindusplater, sparkles og males. Noen justeringer i strømføringer og lysanlegg kan også være nødvendig. Lokalet vi da kunne bli et relativt grovt og "workshopaktig" lokale med stor grad av fleksibilitet. Budsjettbehov - anslag: 0,5 mill.

Oppsummering - avslutning: KHM arbeider utfra en plan om åpning av Kollapsutstillingen i november/desember 2015. Det er derfor av avgjørende betydning at EA raskt kan fatte sine beslutninger, og at nødvendig prosjekteringsarbeid kan igangsettes allerede høsten 2014. Bygningsarbeidene bør være avsluttet senest i løpet av oktober 2015. Det antas at arbeidet med prosjektering av kafeen/restauranten vil kreve mer tid og ressurser enn de andre to delprosjektene. Det er derfor av særlig viktighet at dette kan startes opp rimelig raskt.

EAs beskrivelse av arbeidet

EAs tilråding**Påskrift ad. styrebehandlingen 24.09.14:**

Det vises til følgende passus i innspillet til EA:

«Parallelt med planleggingen av kafeprojektet vil KHM vil for sin del måtte gjennomføre nøyaktigere analyser av driftsformer og økonomi, herunder samordning mot museets personalkantine.»

Museumsdirektøren fremmer på dette grunnlag forslag om at KHM gjennomfører en lønnsomhetsanalyse for fremtidig restaurant/kantinedrift i HM, inkl. utredning av ulike typer av driftsmodeller, før saken fremlegges som beslutningssak for styret. De økonomiske analysene skal også avveies mot de museumsfaglige hensyn og behov, som ligger til grunn for forslaget om kafedrift i HM.

Dette gjøres uavhengig av skisserte og pågående løp mot EA for å sikre finansiering av ombyggings-/investeringskostnadene ved fornying av HMs 1. etg. (inkl. fysisk tilrettelegging for kafedrift).

KNI, 17.09.14